

Finansdepartementet

Pressehefte

Statsbudsjettet 2017

Finansdepartementets pressemeldinger i forbindelse med fremleggelse av Statsbudsjettet og Nasjonalbudsjettet 2017

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Innhold

Pressemeldinger:

Et budsjett for flere jobber, bedre velferd og en trygg hverdag	Side	2
Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2017	Side	6
Grønt skatteskift	Side	12
Bedre skatteordninger for næringslivet	Side	14
Utsatt betaling av formuesskatt	Side	17
Årsavgiften legges om fra 2018	Side	18
Enkelte utvidingar av ordninga med momskompensasjon	Side	20

Faktaark:

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen	Side	21
Nøkkeltall i budsjettet for 2017	Side	22
Statens inntekter og utgifter	Side	23
Finansskatt	Side	28
Verdsettingsrabatt i formuesskatten	Side	30

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 43/2016
Dato: 06.10.2016
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Et budsjett for flere jobber, bedre velferd og en trygg hverdag

– Norge skal komme styrket ut av de krevende omstillingene vi nå står i. Budsjettet for 2017 inneholder målrettede tiltak for å motvirke arbeidsledigheten i de regionene og bransjene som er hardest rammet av oljeprisfallet. Dette er et budsjett for flere jobber, bedre velferd og en trygg hverdag, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

– Jeg er glad og lettet over at bedringen vi har ventet på i norsk økonomi, nå ser ut til å komme. Veksten er på vei opp, understøttet av kraftfull økonomisk politikk. Svekkelsen av kronen de siste årene legger til rette for ny vekst i konkurranseutsatt næringsliv. Lav rente og aktiv budsjettpolitikk trekker opp innenlandsk etterspørsel. Oljeprisen er høyere enn i vinter, og risikoen for et mer alvorlig tilbakeslag i norsk økonomi synes noe lavere nå enn tidligere i år, sier finansminister Siv Jensen.

– Selv om veksten er på vei opp, er det er for tidlig å friskmelde norsk økonomi. Mange føler utrygghet og er redde for å miste jobben sin. Det er store geografiske forskjeller, og på Sør- og Vestlandet er situasjonen fortsatt krevende. Regjeringens viktigste mål er at flest mulig skal ha en trygg jobb å gå til. Derfor forsterker vi innsatsen for å støtte opp under sysselsetting og aktivitet i de mest utsatte områdene, sier finansministeren.

Budsjettet for 2017 inneholder en målrettet tiltakspakke mot ledighet i hovedsak på Sør- og Vestlandet og i de mest berørte bransjene på 4 milliarder kroner. Regjeringen foreslår blant annet ekstraordinære vedlikeholdstilskudd til kommuner og helseforetak på Sør- og Vestlandet, og økte bevilgninger til asfaltering av vei, gang- og sykkelveier og til flom- og skredtiltak. Regjeringen foreslår også å opprettholde det ekstraordinært høye nivået på arbeidsmarkedstiltakene og innføre en midlertidig ordning med utsatt betaling av

formuesskatt for eiere av virksomheter som går med regnskapsmessig underskudd.

– Til sammen gir budsjettet for 2017 et viktig bidrag til å holde hjulene i gang i de mest utsatte områdene, sier Jensen.

Samlet sett gir statsbudsjettet for 2017 et bidrag til økt etterspørsel etter varer og tjenester tilsvarende 0,4 prosent av BNP for Fastlands-Norge. Finanspolitikken stimulerer dermed til aktivitet i økonomien. Fordi norsk økonomi er i bedring, legges det nå opp til en lavere budsjettimpuls enn i de to foregående årene. Det reduserer faren for at det legges press på kronkursen, eller at offentlig sektor vokser på bekostning av privat virksomhet.

– Det tar litt tid før vi ser de fulle effektene av den økonomiske politikken som nå føres. Vi må regne med at svekkelsen av kronen og den lave renten, skatte-reduksjonene og flere andre tiltak i årets budsjett har effekter også i 2017 og i årene fremover, sier finansminister Siv Jensen.

– Både våre egne og andre lands erfaringer viser at store omstillinger i økonomien er krevende. Skal vi lykkes med nødvendige omstillinger og skape ny vekst, må vi prioritere tiltak som kan øke vekstevnen i økonomien og styrke det private næringslivet. Svekkelsen av kronkursen de siste årene er en velkommen drahjelp, men det er også viktig hvordan vi bruker pengene i statsbudsjettet. Derfor satser vi på vekstfremmende skattelettelse og investeringer i samferdsel, innovasjon, forskning og utdanning, sier finansministeren.

Vekstfremmende skatte- og avgiftslettelse

– Skatt er ikke et mål, men et middel. Regjeringen vil redusere skatte- og avgiftsnivået for å øke verdiskapingen, og for å gi større frihet for familiene og den enkelte, sier finansministeren.

Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2017 er et langt skritt på veien mot å innfri enigheten i Stortinget om en skattereform. Reformen fremmer investeringer og næringsaktivitet i Norge.

– I budsjettet for 2017 prioriterer vi lettelse som fremmer vekst og omstilling. Regjeringen styrker vilkårene for det private, norske eierskapet. Det skal bli mer lønnsomt å jobbe, spare og investere, sier Jensen.

Regjeringen legger til rette for et grønt skatteskipt. Økte miljøavgifter motsvares av lettelse i enkelte sektorer for personer og næringsliv.

I budsjettet for 2017 foreslår regjeringen nye skatte- og avgiftslettelse på til sammen 2,8 milliarder kroner, med bokført virkning på 1,7 milliarder kroner i budsjettåret. Lavere inntektsskatt for personer og selskaper står for mesteparten

av lettelsene. Regjeringens forslag innebærer at samlede netto skatte- og avgiftslettelser under denne regjeringen er om lag 21 milliarder kroner.

Regjeringens viktigste satsinger forsterkes i 2017

Ved særlig å prioritere tiltak som fremmer flere jobber, bedre velferd og en trygg hverdag bidrar budsjettet til å løse viktige oppgaver i dag og trygge Norge for framtiden. Tiltakene møter nedgangen på kort sikt og legger til rette for en langsiktig omstilling med nye arbeidsplasser:

- **En målrettet tiltakspakke mot ledighet på 4 milliarder kroner.**
Som en del av budsjettet for 2017 prioriterer regjeringen fortsatt tiltak mot ledighet. Tiltakene er hovedsakelig rettet mot de områdene og næringene som er rammet av fallende oljepriser og sterk vekst i ledigheten.
- **En god og forutsigbar økonomi er viktig for at kommunesektoren skal kunne ivareta sine oppgaver.**
Regjeringens forslag til kommuneopplegg for 2017 legger til rette for at kommunene og fylkeskommunene kan tilby flere og bedre tjenester. Opplegget gir blant annet rom for økt velferd for pleietrengende, og et bedre tilbud til personer med rusproblemer. Forslaget innebærer en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på opp mot 4,1 milliarder kroner, høyere enn varslet i kommuneproposisjonen.
- **Den sterke satsingen på veier, bane og kollektiv fortsetter.**
Reduserte transportkostnader bedrer konkurranseevnen for næringslivet og legger til rette for et velfungerende bo- og arbeidsmarked over hele landet. Regjeringens budsjettforslag innebærer en overoppfylling av rammene i første fireårsperiode av NTP, og reduserer bompengebelastningen for trafikantene. Vedlikeholdsetterslepet på vei reduseres også i 2017. I tillegg gir budsjettforslaget rom for oppstart av to nye store veiprojekter under Statens vegvesen. Ny vei over Sollihøgda mellom Bjørum og Skaret vil legge til rette for en raskere forbindelse på E16 mellom Oslo og Hønefoss. Midler til oppstart av Rogfast er et viktig steg for ambisjonen om ny fergefri E39.
- **Regjeringens mål er at alle skal ha tilgang til likeverdige helsetjenester av god kvalitet.**
Gjennom økte bevilgninger, klare prioriteringer og bedre løsninger viser Regjeringen at den prioriterer helse- og omsorgssektoren. For ytterligere å korte ned ventetider for behandling i spesialisthelsetjenestene, foreslås det økte bevilgninger for å behandle flere pasienter i sykehusene. Budsjettforslaget gir rom for en vekst i aktiviteten på om lag 2,1 prosent, som er en fortsatt høy vekst. Veksten omfatter behandling innen somatikk,

psykisk helsevern, rus og rehabilitering. Regjeringen foreslår videre å utvide ordningen med pleiepenger, slik at de som har barn som er varig syke og barn som har et kontinuerlig pleiebehov, også inkluderes i ordningen.

- **Regjeringen vil ha et tryggere samfunn.**

Budsjettforslaget legger til rette for at kapasiteten i politidistriktene økes og at alle nyutdannede fra Politihøgskolen i 2017 skal kunne tilbys jobb i politiet. Dette vil bidra til et mer synlig nærpoliti med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger. Dagens politihelikoptre er gamle og må skiftes ut. Regjeringen har besluttet å kjøpe to nye politihelikoptre som vil være operative fra 2019, med opsjon på et tredje helikopter. Regjeringen opprettholder et høyt måltall for tvangsreturer på innvandringsfeltet, og øker innsatsen for frivillige returer. Regjeringen følger samtidig opp integreringsmeldingen. Et strengt regelverk, rask retur og vellykket integrering er nødvendig for å trygge det norske velferdssamfunnet.

- **Forsvarevnen fornyes og forsterkes.**

Regjeringen følger opp ny langtidsplan for forsvarssektoren med en bevilgningsøkning på 1,1 milliarder kroner til flere sentrale kapasiteter i forsvarssektoren. Budsjettforslaget innebærer økt aktivitet og større beredskapsbeholdninger i alle forsvarsgrenene. I budsjettforslaget legges det opp til å bestille ytterligere tolv kampfly med planlagt levering i 2021 og 2022.

- **Satsingen på kunnskap fortsetter.**

Regjeringen fortsetter det store lærerløftet. Det legger til rette for at over 5000 lærere kan få tilbud om videreutdanning også i 2016. Regjeringen vil fra 2017 også innføre nye, femårige grunnskolelærerutdanninger på mastergradsnivå. Dette vil styrke kompetansen til lærerne og gi bedre læring i skolen fremover. For å fange opp elever med utfordringer, foreslår Regjeringen 150 millioner kroner til kommunene for å styrke arbeidet med tidlig innsats i skolen. Regjeringen følger opp langtidsplanen for forskning og høyere utdanning gjennom blant annet 120 nye rekrutteringsstillinger og ny forskningsinfrastruktur. Med dette forslaget vil 492 av de 500 stillingene i langtidsplanen være finansiert allerede i 2017. Bevilgningene til forskning og utvikling anslås å utgjøre 1,05 prosent av anslått BNP i 2017, eller 1,15 prosent når Skattefunn inkluderes. Elleve måneders studiestøtte innføres gradvis, og det utbetales støtte for en kvart måned mer i 2017.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 44/2016
Dato: 06.10.2016
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2017

– Skatt er ikke et mål, men et middel. Regjeringen vil redusere skatte- og avgiftsnivået for å øke verdiskapingen og for å gi større frihet for familiene og den enkelte, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg er et langt skritt på veien mot å innfri enigheten i Stortinget om en skattereform. Reformen fremmer investeringer og næringsaktivitet i Norge.

– I budsjettet for 2017 prioriterer vi lettelser som fremmer vekst og omstilling. Regjeringen styrker vilkårene for det private, norske eierskapet. Det skal bli mer lønnsomt å jobbe, spare og investere, sier finansministeren.

Samtidig legger regjeringen fram forslag om et grønt skatteskiift som oppfølging av Grønn skattekommissjon.

– Regjeringen legger opp til at økte miljøavgifter gis tilbake til skattebetalerne i form av andre reduksjoner i skatter og avgifter, samt reduserte bompenger, sier Jensen.

I budsjettet foreslår regjeringen nye skatte- og avgiftslettelser på til sammen 2,8 milliarder kroner påløpt og 1,7 milliarder kroner bokført i 2017. Lavere inntektsskatt for personer og selskap står for mesteparten av lettelsene.

Regjeringens forslag innebærer at samlede netto skatte- og avgiftslettelser til og med 2017 er om lag 21 milliarder kroner.

Redusert skatt på inntekt

Selskapsskattesatsen har blitt redusert fra 28 prosent i 2013 til 25 prosent i 2016. Regjeringen foreslår videre reduksjon til 24 prosent i 2017. Ifølge skatteforliket skal satsen ned til 23 prosent i 2018. Redusert selskapsskattesats gjør det mer lønnsomt å

investere i Norge og styrker næringslivets konkurransekraft. Samtidig reduseres faren for at selskaper flytter skattbare overskudd ut av Norge.

I skattemeldingen varslet regjeringen at skatteinntektene fra grunnrentenæringene (vannkraft og petroleum) ikke skal reduseres når skattesatsen for selskap settes videre ned. I budsjettet for 2017 foreslår regjeringen å justere grunnrenteskattene slik at samlede skatteinntekter fra vannkraft- og petroleumsnæringen opprettholdes.

Oppjusteringsfaktoren for aksjeutbytte økes. Den samlede marginals-katten på utbytte opprettholdes dermed på dages nivå. Trinnskatten justeres, men slik at de aller fleste får lavere skatt på sist tjente krone. Da blir det mer attraktivt å jobbe litt ekstra.

Lettelser i formuesskatten og utbytteskatten

Regjeringen har redusert formuesskatten med om lag 4,8 milliarder så langt, målt i 2016-kroner. I 2017 foreslår regjeringen en verdsettingsrabatt på 10 prosent for aksjer og driftsmidler. For å likebehandle eiendeler og gjeld skattemessig, reduseres også gjelden som tilordnes aksjer og driftsmidler, med 10 prosent. Verdsettingsrabatten økes til 20 prosent i 2018, i tråd med skatteforliket. Sekundærbolig og næringseiendom beholder gjeldende rabatt på 20 prosent, og gjeld som tilordnes slik eiendom, reduseres med 20 prosent i 2017. Samlet sett kan endringene bidra til at mer av den private sparingen går til investeringer i næringsvirksomhet.

Regjeringen foreslår å innføre en ordning med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter som går med regnskapsmessig underskudd. Målet er å hjelpe eiere som får likviditetsproblemer som følge av formuesskatten.

Regjeringen følger også opp skatteforliket i Stortinget ved å foreslå høyere skjermingsrente i utbytteskatten og en ordning med aksjesparekonto for børsnoterte aksjer og aksjefond.

Finansskatt

I tråd med skatteforliket foreslår regjeringen å innføre en finansskatt på lønn (5 prosent) og overskudd. Skatt på overskudd gjennomføres ved at skatten på alminnelig inntekt for finansnæringen ikke reduseres fra 25 til 24 prosent.

Hensikten med finansskatten er å korrigere for manglende merverdiavgift på finansielle tjenester. Verdien av merverdiavgiftsunntaket vil fortsatt være betydelig større enn finansskatten. De siste tre årene har finansnæringen dessuten fått store lettelser ved at selskapsskatten er redusert fra 28 til 25 prosent. Med den foreslåtte finansskatten vil samlet beskatning av næringen ikke bli vesentlig høyere i 2017 enn den var i 2013.

Grønt skatteskiift

Regjeringen fremmer forslag om et grønt skatteskiift hvor miljøbegrunnede avgifter økes med nærmere 1,6 milliarder kroner. Dette gjør at de som forurensar i større grad betaler for kostnadene de påfører samfunnet. Økte miljøavgifter motsvares av sektorvise skatte- og avgiftslettelser.

Det grønne skatteskiiftet bidrar til å forsterke klimaforliket og reduserer klimagassutslippene.

Regjeringen foreslår å øke veibruksavgiftene på bensin og diesel reelt med henholdsvis 15 og 35 øre per liter. Forslaget bidrar til å utjevne avgiftsforskjellen på diesel og bensin. Det bidrar også til at de negative virkningene av veitrafikk prises på en bedre måte.

For å kompensere for avgiftsøkningene får bilister og transportører lettelser gjennom redusert årsavgift, reduserte bompenger, økt reisefradrag og økte avskrivningssatser. Bilistene og transportørene får samlet netto lettelser og kompensasjoner på rundt 900 millioner kroner. Av dette beløpet er 500 millioner kroner reduserte bompenger utenfor storbyområdene.

Regjeringen foreslår også økt CO₂-avgift på mineralolje med 20 øre per liter reelt. I tråd med anbefalingen fra Grønn skattekommisjon vil avgiften dermed komme opp på nivå med CO₂-avgiften for bensin og diesel.

Regjeringen følger opp forliket om 2016-budsjettet ved å foreslå økt omsetningskrav for biodrivstoff og økt veibruksavgift på LPG. Engangsavgiften for kjøretøy foreslås lagt ytterligere om i miljøvennlig retning.

Andre forslag

- Nedre grense for å betale trygdeavgift (frikortgrensen) økes med 5 000 kroner.
- Arbeidsgivers dekning av utgifter til fagforeningsarbeid gjøres skattefrie.
- Den skattefrie grensen for kjøp av aksjer i bedriften der den ansatte jobber doubles til 3 000 kroner.
- Personfradraget lønnsjusteres.
- Enkelte beløpsgrenser holdes nominelt uendret. Dette gjelder blant annet fagforeningsfradraget, nedre grense i reisefradraget, foreldrefradraget, særskilt fradrag i Finnmark og Nord-Troms, maksimumsgrensen i fradrag for innbetaling til individuell pensjonsordning, jordbruksfradraget, fisker- og sjømannsfradraget og maksimal årlig sparing med BSU.
- Skattefunn-ordningen utvides ved at beløpsgrensen for egenutført og innkjøpt forskning og utvikling (FoU) økes.
- Det åpnes for at aksjeselskap kan få jordbruksfradrag. Samtidig fjernes bokravet for å få jordbruksfradrag.
- Gjennomsnittsligningen for skogbruksinntekter i enkeltpersonforetak avvikles og erstattes med en tømmerkontoordning.
- Skattefritaket for investeringstilskudd i distriktene avvikles.
- Utdelinger fra selskap med deltakerfastsetting (deltakerlignede selskap) som skriver seg fra gevinster som følge av erstatning ved skogvern, gjøres skattefrie.
- Startavskrivningene for maskiner avvikles.
- Rederiskatteordningen utvides til å omfatte vindmøllefartøyer.
- Amatørbygde kjøretøy fritas fra engangsavgift.
- Det foreslås en lovhjemmel for departementet til å gi fritak/unntak fra merverdiavgift for vedlikeholdsløsningen for jagerflyene F-35.

- Det innføres en ordning som nøytraliserer merverdiavgiften i helseforetakene.
- Satsen i produktavgiften på førstehåndsomsetning av fisk reduseres fra 2,5 til 2,3 prosent.
- Legemiddelomsetningsavgiften reduseres fra 0,55 til 0,45 prosent.
- Påslag på nettariiffen til Energifondet og forskningsavgift på landbruksprodukter tas inn i statsbudsjettet.
- Losavgiftene reduseres tilsvarende innsparing i tilbringertjenesten.

Det vises til nærmere omtale av forslagene i Prop. 1 LS (2016–2017) Skatter, avgifter og toll 2017 og Prop. 2 L (2016-2017) Endring i skattebetalingsloven (utsatt betaling av formuesskatt).

Tabell Anslåtte provenyvirksomheter av skatte- og avgiftsopplegget for 2017. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2017. Mill. kroner.

	Påløpt	Bokført
Skatt på inntekt	-5 358	-2 120
Redusere satsen på alminnelig inntekt til 24 pst. for personer, inkl. justert utbytteskatt ¹	-11 060	-8 850
Redusere satsen på alminnelig inntekt til 24 pst. for selskap.....	-2 708	0
Øke trinnskatten ²	8 550	6 840
Øke skjermingsrenten i aksjonær-, deltaker- og foretaksmodellen med 0,5 prosentenheter før skatt.....	-140	-110
Justere petroleumsskatten provenynøytralt ³	-	-
Justere skatten for vannkraft provenynøytralt ⁴	0	0
Formuesskatt	-500	-910
Innføre 10 pst. verdsettingsrabatt for aksjer og driftsmidler (unntatt næringsseiendom) og tilordnet gjeld. Gjeld tilordnet sekundærbolig og næringsseiendom verdsettes til 80 pst. Bunnfradraget settes til 1 480 000 kroner (2 960 000 kroner for ektepar).....	-500	-400
Innføre ordning med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter som går med underskudd ⁵	0	-510
Personskatt for øvrig	-819	-656
Innføre ordning med skattefritak for arbeidsgivers dekning av utgifter til fagforeningsarbeid.....	-5	-4
Innføre ordning med aksjesparekonto.....	-50	-40
Utvide skattefritaket ved ansattes kjøp av aksjer i bedriften den ansatte jobber i.....	-20	-16
Øke satsen i minstefradraget i lønn og trygd til 44 pst. og øke maksimalt minstefradrag til 94 750 kroner.....	-670	-535
Øke nedre grense i trygdeavgiften til 54 650 kroner.....	-60	-50
Lønnsjustere personfradraget.....	-75	-60
Øke begge satsene i reisefradraget med 6 øre per kilometer.....	-75	-60
Videreføre andre satser og beløpsgrenser nominelt mv.....	136	109

Næringsbeskatning for øvrig	3 725	2 025
Skatlegge finanssektoren ⁶	2 250	1 790
Utvide Skattefunn	-60	0
Fjerne startavskrivning på maskiner mv.	1 840	300
Øke avskrivningssatsene i saldogruppe c til 24 pst.....	-300	-70
Fjerne skattefritak for investeringstilskudd i distriktene under LMD	8	8
Fjerne skattefritak for investeringstilskudd i distriktene under KMD.....	4	4
Inkludere vindmølléfartøyer i rederiskatteordningen ⁷	-	-
Innføre jordbruksfradrag for selskap.....	-10	0
Innføre skattefritak for utdeling fra deltakerlignet selskap fra gevinst ved skogvernerstatning.....	-7	-7
Avvikle gjennomsnittsligning for skog og etablere ordning med tømmerkonto	0	0
Merverdiavgift	-100	-100
Endre reglene for merverdiavgift ved innførsel av varer ⁸	-100	-100
Innføre hjemmel for fritak for merverdiavgift ved vedlikehold av F-35 ⁹	0	0
Avgifter på klimagassutslipp	315	280
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje med 20 øre per liter ¹⁰	270	240
Øke avgiften på HFK og PFK til det generelle nivået for klimagassutslipp.....	45	40
Øke CO ₂ -avgiften for utslipp av naturgass i petroleumsvirksomheten ¹¹	-	-
Bilavgifter	-66	-163
Øke veibruksavgiften på autodiesel med 35 øre per liter	1 050	960
Øke veibruksavgiften på bensin med 15 øre per liter	130	120
Redusere årsavgiften for personbiler (om lag 12 pst.).....	-1 220	-1 220
Legge om engangsavgiften.....	0	0
Frita amatørbygde kjøretøy fra engangsavgift.....	-5	-4
Øke veibruksavgiften på LPG.....	1	1
Legge om årsavgiften til en avgift på trafikforsikringer	0	0
Øke omsetningskravet for biodrivstoff.....	-22	-20
Sektoravgifter ¹²	-31	-24
Samlede nye skatte- og avgiftsendringer i 2017	-2 834	-1 668
Virkning av vedtak ifm. Nasjonalbudsjettet 2016		-5 010
Virkning av vedtak ifm. Revidert nasjonalbudsjett 2016 ¹³	250	232
Samlede skatte- og avgiftsendringer i 2017	-2 584	-6 446

¹ Skattesatsen på alminnelig inntekt for Nord-Troms og Finnmark reduseres tilsvarende fra 21,5 pst. til 20,5 pst.

² Inkluderer justering av skattefradraget for pensjonister slik at dagens innslagspunkt for skatt for pensjonister om lag opprettholdes.

³ Provenyet reduseres med 230 mill. kroner påløpt og 115 mill. kroner bokført i 2017. Overføringen til Statens pensjonsfond utland reduseres tilsvarende. Handlingsrommet i budsjettet for 2017 påvirkes dermed ikke av denne endringen. Målt som nåverdi av framtidige skatteinntekter er endringen provenynøytral.

- ⁴ Økt grunnrenteskattesats gir et merproveny på om lag 125 mill. kroner påløpt. Virkningen er provenynøytral når dette ses i sammenheng med redusert sats på alminnelig inntekt for vannkraftnæringen.
- ⁵ Ordningen innføres fra 2016. Provenytapet i 2016 anslås til 290 mill. kroner påløpt og 70 mill. kroner bokført.
- ⁶ Finansskatt på lønn (5 pst.) og videreføring av skatt på overskudd med 25 pst., fradrag for lønnelementet.
- ⁷ Endringen gir ikke proveny i 2017, men kan gi et provenytap på sikt.
- ⁸ Provenyet gjelder anslått årlig rentetap for staten på om lag 100 mill. kroner i 2017 grunnet endrede betalingsrutiner som her teknisk er plassert på kap. 5521, post 70 Merverdiavgift.
- ⁹ Anslåtte reduserte merverdiavgiftsinntekter på 15 mill. kroner påløpt og 7,5 mill. kroner bokført i 2017 sammenlignet med det som skulle bli innbetalt til staten etter gjeldende merverdiavgiftsregler, motsvares av at merverdiavgiftsutgiftene som kan føres på den statlige nettoføringsordningen på utgiftssiden, reduseres tilsvarende.
- ¹⁰ I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på samlet sett om lag 100 mill. kroner.
- ¹¹ Brutto avgiftsøkning anslås til 50 mill. kroner mens netto provenyøkning er om lag 8 mill. kroner. Overføres til Statens pensjonsfond utland og påvirker dermed ikke handlingsrommet i 2017-budsjettet.
- ¹² Redusere legemiddelomsetningsavgiften (-19 mill. kroner påløpt og -13 mill. kroner bokført) og losavgiftene (-16 mill. kroner påløpt og -15 mill. kroner bokført) samt innføre tilsynsavgift til Statens legemiddelverk (4 mill. kroner påløpt og bokført).
- ¹³ Utsettelsen av flypassasjeravgiften reduserer påløpt og bokført proveny med 250 mill. kroner i 2016, og øker provenyet tilsvarende i 2017 (inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden i henhold til avtaler om statlig kjøp av innenlandske flyruter).

Kilde: Finansdepartementet.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 45/2016
Dato: 06.10.2016
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Grønt skatteski

Regjeringen foreslår et grønt skatteski. Avgifter på utslipp av klimagasser og drivstoff økes med rundt 1,6 milliarder kroner. De som forurenses må i større grad betale for kostnadene de påfører samfunnet. Samtidig foreslås sektorvise reduksjoner i skatter, avgifter og kompensasjoner slik at bilister og transportører samlet kommer godt ut.

Regjeringens forslag innebærer den største økningen av miljøavgifter på mer enn ti år.

– Det grønne skatteskiet bidrar til å forsterke klimaforliket og redusere klimagassutslippene, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

Regjeringen foreslår blant annet å øke veibruksavgiften og redusere årsavgiften på bil.

– Å flytte avgiftene fra å eie bil til å forurense er et godt grep for å redusere utslippene fra bilparken, sier finansministeren.

Samlet får bilister og transportører lettelse og kompensasjoner på om lag 900 millioner kroner som følge av forslaget til et grønt skatteski.

Økte avgifter

- Regjeringen foreslår å øke veibruksavgiftene på diesel og bensin med henholdsvis 35 øre og 15 øre per liter. Dette reduserer avgiftsforskjellen mellom diesel og bensin. Økningen bidrar til bedre prising av de eksterne kostnadene ved veitrafikk.
- Regjeringen foreslår å øke CO₂-avgiften på mineralolje med 20 øre per liter. Forslaget er i tråd med Grønn skattekommissjons anbefaling om å øke de lave satsene i CO₂-avgiften opp til nivået for CO₂-avgiften på diesel og bensin.

- Regjeringen foreslår å øke avgiften på klimagassene HFK og PFK opp til nivået for CO₂-avgiften på diesel og bensin, samt å øke avgiften på utslipp av naturgass til luft i petroleumsvirksomheten. Begge forslagene er i tråd med Grønn skattekommisjons anbefalinger.

Lettelser og kompensasjoner

Som kompensasjon for økte drivstoffavgifter foreslår regjeringen:

- Å redusere årsavgiften for biler med 12 prosent reelt.
- Å øke satsen i reisefradraget for dem som må reise langt til arbeid. Økning i fradraget vil også gjelde personer som reiser kollektivt.
- Å øke avskrivningssatsen for lastebiler og varebiler.
- Å bevilge 500 millioner kroner til en tilskuddsordning for å redusere bompengetakster utenfor byområdene.
- Regjeringen legger opp til at jord- og skogbruk kompenseres for økt CO₂-avgift. Regjeringen vil komme tilbake til innretningen ved jordbruksoppjøret i 2017.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 46/2016

Dato: 6.10.2016

Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Bedre skatteordninger for næringslivet

– Regjeringen vil bedre rammebetingelsene for næringslivet. Vi følger opp skatteforliket og legger til rette for at det skal lønne seg å arbeide og investere mer, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

Økt internasjonalisering og behov for omstilling setter høyere krav til skattesystemet. For å trygge arbeidsplasser og styrke den økonomiske veksten gjennomfører regjeringen en skattereform. Reformen skal fases inn over treårsperioden 2016-2018.

I statsbudsjettet for 2017 foreslår regjeringen flere endringer i næringsbeskatningen. Endringene er en del av skattereformen og i tråd med vårens skatteforlik i Stortinget.

Redusert selskapsskatt

Fra 2013 til 2016 har regjeringen redusert selskapsskattesatsen fra 28 til 25 prosent. I 2017 reduseres skattesatsen for selskaper fra 25 til 24 prosent. Dette gir selskapene en skattelettelse i 2017 på om lag 2,7 milliarder kroner. Ifølge skatteforliket skal satsen reduseres ytterligere til 23 prosent innen 2018. Lavere selskapsskatt gjør det mer lønnsomt å investere i Norge, og norsk næringslivs konkurransekraft styrkes. Samtidig reduseres faren for at selskaper flytter skattbare overskudd ut av Norge.

Grunnrentenæringene vannkraft og petroleum er basert på naturressurser som tilhører fellesskapet, og det er liten risiko for at aktivitetene flyttes ut. I en åpen økonomi er det særlig viktig å verne om skatteinntekter fra lite flyttbare naturressurser. I Skattemeldingen varslet regjeringen at redusert selskapsskatt skal kombineres med en justering av grunnrentebeskatningen slik at skatteinntektene fra disse næringene ikke reduseres.

I budsjettet for 2017 foreslår regjeringen justeringer i grunnrenteskattene for å opprettholde samlede skatteinntekter fra vannkraft- og petroleumsnæringen. For petroleum økes særskatten med én prosentenheter til 54 prosent og friinntekten reduseres fra 5,5 til 5,4 prosent. Samlet marginalsatt og fradragverdien av friinntekten

holdes dermed uendret. For vannkraftnæringen økes satsen for grunnrenteskatten med 1,3 prosentenheter til 34,3 prosent.

Lettelser i kapitalbeskatningen

Lettelser i kapitalbeskatningen for personer øker avkastningen av husholdningenes sparing. Lettelsene kan også bedre næringslivets tilgang på kapital.

Regjeringen foreslår flere endringer i kapitalbeskatningen for 2017, blant annet i formuesskatten og utbytteskatten.

Endringene må vurderes i sammenheng med skattereformen som helhet:

- Regjeringen foreslår ytterligere lettelser i formuesskatten. Det innføres en verdsettingsrabatt på 10 prosent for aksjer og driftsmidler og tilknyttet gjeld. Verdien av gjeld tilknyttet næringsseiendom og sekundærbolig reduseres med 20 prosent i tråd med verdsettingen av disse objektene. Bunnfradraget i formuesskatten økes til 1 480 000 kroner. Endringene reduserer den skattemessige favoriseringen av investeringer i fast eiendom. Det kan føre til at mer av den private sparingen går til investeringer i næringsvirksomhet.
- Regjeringen foreslår en midlertidig ordning med utsatt betaling av formuesskatt for inntektsårene 2016 og 2017. Ordningen gjelder personlige eiere av regnskapspliktig virksomhet som går med underskudd i kalenderåret før inntektsåret, jf. Prop. 2 L (2016-2017).
- Oppjusteringsfaktoren for aksjeutbytte i alminnelig inntekt blir økt fra 1,15 til 1,24. Den samlede marginalskatten opprettholdes dermed om lag på dagens nivå når en ser selskapsskatt og personlig utbytteskatt i sammenheng.
- Skjermingsrenten i utbytteskatten øker med 0,5 prosentenheter. Det innføres en ordning med aksjesparekonto for børsnoterte aksjer og aksjefond.

Regjeringen foreslår også at den skattefrie grensen for kjøp av aksjer i bedriften hvor den ansatte jobber doubles til 3 000 kroner.

Utvidet Skattefunn-ordning

Regjeringen foreslår å utvide Skattefunn-ordningen ytterligere. Målet er å stimulere til forskning og utvikling (FoU) i bedriftene. Beløpsgrensen for egenutført FoU økes fra 20 millioner kroner til 25 millioner kroner. Beløpsgrensen for innkjøpt FoU økes fra 40 millioner kroner til 50 millioner kroner. Dette kommer på toppen av regjeringens tidligere endringer. Endringene har bidratt til at Skattefunn-ordningen er mer enn doblet fra 2013, til om lag 3,1 milliarder kroner i 2016.

Bedre innretning av skattesystemet

Skattereduksjoner kan gi grunnlag for økt økonomisk vekst. Det er likevel ikke uvesentlig hva slags skattereduksjoner det er tale om. Regjeringens skattereform og skatteopplegget for 2017 er i tråd med faglig godt forankrede anbefalinger om hvilke typer skattelettelse som bedrer ressursbruken og stimulerer økonomien. Slike skattelettelse har en høy selvfinansieringsgrad. En del av det direkte inntektstapet kommer tilbake som følge av en styrking av skattegrunnlagene på lengre sikt.

Som en del av den samlede skattereformen foreslår regjeringen også enkelte innstramminger i næringsbeskatningen for 2017. I tillegg til å finansiere andre vekstfremmende skattereduksjoner bidrar disse endringene til en riktigere innretning av skattesystemet. Regjeringen foreslår blant annet å avvikle startavskrivningene for maskiner.

Regjeringen følger også opp Stortingets vedtak om å innføre en særskilt skatt for finanssektoren, se eget faktaark om finansskatt.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 47/2016
Dato: 06.10.2016
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Utsatt betaling av formuesskatt

Regjeringen foreslår at eiere av virksomheter som går med underskudd, kan utsette formuesskatten i to år.

– Selv om tilgangen på kapital generelt er god i næringslivet, sliter noen virksomheter med finansiering til å opprettholde aktiviteten. Regjeringen ønsker å gi hjelp til eierne, slik at de ikke trenger å ta penger ut av virksomheten for å betale formuesskatt, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

Forslaget innebærer at personlige eiere av virksomheter med underskudd kan kreve å få utsatt betalingen av formuesskatt på aksjer, andeler i deltakerlignende selskaper og driftsmidler i enkeltpersonsforetak i to år.

Forslaget er midlertidig og gjelder formuesskatt for inntektsårene 2016 og 2017.

– Regjeringen ønsker at forslaget skal få effekt for eierne allerede i 2016. Dermed må det behandles av Stortinget før siste betaling av forskuddsskatten forfaller 15. november, sier finansminister Siv Jensen.

For å sikre at ordningen er målrettet, foreslår regjeringen at ordningen avgrenses til skattytere som har formuesskatt som kan utsettes på minst 30 000 kroner i inntektsåret. Regjeringen foreslår at renten som tillegges den utsatte skatten skal være 5 prosent.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 48/2016
Dato: 06.10.2016
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Årsavgiften legges om fra 2018

Regjeringen foreslår at årsavgiften erstattes av en trafikksikringsavgift. Avgiften vil bli en del av bilforsikringen.

– Mange opplever det som urimelig at dagens årsavgift forfaller i én stor faktura. Avgiften er heller ikke knyttet opp til bruk av kjøretøyet. Omleggingen vil gjøre hverdagen enklere for bilistene. I tillegg blir ordningen lettere og billigere å administrere, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

I statsbudsjettet for 2017 går regjeringen inn for å bytte ut årsavgiften med en trafikksikringsavgift. Ordningen innebærer at de som betaler forsikringen sin i månedlige terminer vil få delt opp avgiften. Dermed unngår de én stor, årlig faktura som i dag.

Dette vil jevne ut den økonomiske belastningen for bileierne.

Mer forbrukervennlig

Trafikksikringsavgiften skal bare betales for den tiden kjøretøyet er forsikret. Bileier kan også slippe å betale avgift dersom bilen avregistreres og forsikringen stanses, for eksempel dersom bilen ikke brukes i vinterhalvåret.

Forslaget vil i tillegg gjøre det langt enklere ved for eksempel eierskifter og vraking. Man vil blant annet unngå den store opphopningen av vrakede biler før 20. mars og 1. juli.

Kjøper du for eksempel bil i desember må du i dag betale halv årsavgift (fra 1. juli). Med trafikksikringsavgiften vil du kun betale for de dagene som gjenstår av året.

Enklere å administrere

Av alle særavgiftene er det årsavgiften som har høyest administrative kostnader for staten. Den nye avgiften blir mye enklere å administrere enn dagens årsavgift. Mesteparten av dagens kostnader vil kunne spares inn.

– Dette gir grunnlag for å redusere offentlig byråkrati og ressursbruk, sier finansministeren.

Finansdepartementet har utformet den nye ordningen i tett dialog med forsikringsbransjen.

– Vi er svært godt fornøyd med samarbeidet med bransjen, sier Jensen.

Innfasingen av den nye avgiften vil starte opp allerede i 2017. Dette skyldes at forsikringer som fornyes i 2017, også vil gjelde dekning for deler av 2018. For de som betaler forsikringen i årlige terminer må derfor avgiften for 2018 prises inn i kravene som sendes ut i 2017.

Regjeringen foreslår derfor at Finansdepartementet gis fullmakt til å fastsette overgangsregler om beregning og innrapportering av trafikksikringsavgift for tiden frem til 2018.

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 49/2016
Dato: 06.10.2016
Pressetelefon: 22 24 44 11

Enkelte utvidingar av ordninga med momskompensasjon

I statsbudsjettet for 2017 foreslår regjeringa enkelte utvidingar av ordninga med meirverdiavgiftskompensasjon for kommunesektoren. Eit av forslaga er å inkludere burettslag og eigeseksjonssameiger der bebuarane treng hjelp og omsorg.

Med dette følgjer regjeringa opp punktet i Sundvollen-erklæringa om at burettslag og sameige som samarbeider med kommunen om drift av helse- og omsorgstenester, skal bli inkludert i kompensasjonsordninga.

– Forslaget kan bidra til meir fleksible løysingar med eit større samarbeid mellom private og kommunale partar, seier finansminister Siv Jensen (Frp).

– Å eige sin bustad gir ein grunnleggjande tryggleik i kvardagen som dei fleste ønsker seg. For personer med utviklingshemning og andre som treng ein omsorgsbustad, er dette ekstra viktig, seier kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner.

Utvidinga er finansiert gjennom ein reduksjon av rammetilskotet til kommunane tilsvarande forventa utbetalt kompensasjon til eigeseksjonssameiger og burettslag.

Regjeringa foreslår også at internata til friskulane skal bli omfatta av kompensasjonsordninga. Internata er nært knytt opp mot undervisninga ved skulane.

For undervisning for vaksne utan rett til vidaregåande opplæring vil utgiftene til meirverdiavgift bli dekkja ved at satsane for statstilskot aukar.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

Norsk økonomi er i bedring

Veksten i aktiviteten i fastlandsøkonomien har tatt seg gradvis opp. Det ser ut til at et vendepunkt ble passert sist vinter. Bedriftene i Norges Banks regionale nettverk melder om at produksjonen har tatt seg opp mer enn forventet de siste månedene. Veksten i husholdningenes etterspørsel etter varer og tjenester har økt. Både forbrukere og bedriftsledere melder om bedre utsikter. Den registrerte ledigheten faller i et flertall av fylkene. Samtidig har den økonomiske veksten så langt vært moderat. AKU-ledigheten har gått opp, og utviklingen i sysselsettingen har ikke holdt tritt med befolkningsveksten.

Oppgangen er understøttet av en kraftfull økonomisk politikk. Svakere krone legger til rette for ny vekst i konkurranseutsatt næringsliv, og lav rente og aktiv budsjettpolitikk trekker opp innenlandsk etterspørsel. Lønnsomheten i næringslivet styrkes også gjennom moderate lønnsoppgjør.

Den positive utviklingen ventes å fortsette i årene fremover. Det må ses i sammenheng med at den økonomiske politikken nå virker sterkt. Fallet i petroleumsinvesteringene er ventet å avta, samtidig som veksten i investeringene i fastlandsforetakene og husholdningenes konsum går opp. Høyere oljepris har bidratt til at usikkerheten om den videre utviklingen i norsk økonomi har avtatt siden i vinter. Samtidig er utviklingen i boligprisene og husholdningenes gjeld en stor risikofaktor. Etter flere år med sterk vekst i boligpriser og gjeld kan selv mindre bortfall av inntekt tvinge husholdninger til å stramme inn på konsumet for å betjene gjelden sin.

Moderat vekst i internasjonal økonomi og usikkerhet knyttet til brexit

Veksten i internasjonal økonomi ventes å ta seg forsiktig opp fremover, etter at den i 2015 var på det laveste siden kriseåret 2009. Ekspansiv pengepolitikk i mange land og bedre utvikling i råvareeksporterende økonomier fremover ventes å bidra til dette.

Betydelig lavere vekst i verdenshandelen enn det vi har sett de siste tiårene, kan på den annen side dempe oppgangen. I de tradisjonelle industrilandene tynghes dessuten den økonomiske veksten fortsatt av høy gjeld i både privat og offentlig sektor, svak vekst i arbeidsstyrken på grunn av en aldrende befolkning, svak vekst i investeringene og svak utvikling i produktiviteten.

Sterkere vekst i Sverige og enkelte andre europeiske land som vi handler mye med,

førte likevel til at veksten i BNP hos Norges handelspartnere tok seg litt opp i fjor. For 2016 og 2017 antas veksten hos handelspartnerne å dempes til 2,1 prosent, som er litt lavere enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett. Nedjusteringen skyldes i hovedsak lavere vekst i USA, Sverige og enkelte andre europeiske land så langt i år, samt den nye usikkerheten som utfallet av folkeavstemning i Storbritannia har skapt.

Usikkerheten om utviklingen i europeisk økonomi har økt i løpet av sommeren. Det skyldes særlig at et flertall i folkeavstemningen i Storbritannia stemte for utmeldelse av EU. Storbritannia er en viktig handelspartner for Norge. Usikkerhet om fremtidige handelsforbindelser kan bidra til lavere vekst både der og hos andre europeiske handelspartnere. Så langt er det likevel få tegn i løpende statistikk til at den økonomiske utviklingen er vesentlig påvirket.

Tabell 1 Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis volumendring fra året før

	Mrd. kroner ¹				
	2015	2015	2016	2017	2018
Privat konsum	1 341,3	2,1	1,4	2,3	2,6
Offentlig konsum.....	727,3	2,1	2,6	1,7	-
Bruttoinvesteringer i fast kapital	729,6	-3,8	0,0	1,6	1,8
Herav: Oljeutvinning og rørtransport.....	187,2	-15,0	-14,0	-10,0	-6,8
Bedrifter i Fastlands-Norge.....	225,5	-1,6	1,8	4,4	4,8
Boliger.....	162,5	1,6	8,7	5,6	4,0
Offentlig forvaltning.....	152,4	3,0	5,3	5,1	-
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ²	2 609,0	1,8	2,5	2,6	2,7
Ekspert.....	1 165,5	3,7	-0,3	-0,4	0,9
Herav: Råolje og naturgass.....	448,7	3,2	1,7	-4,1	-3,6
Tradisjonelle varer	371,6	5,8	-1,5	4,6	5,9
Tjenester utenom olje og utenriks sjøfart	211,5	6,7	-2,3	3,7	5,0
Import.....	996,3	1,6	-0,5	3,0	3,4
Herav: Tradisjonelle varer	581,0	1,9	0,0	3,6	4,4
Bruttonasjonalprodukt.....	3 117,4	1,6	1,2	0,6	1,3
Herav: Fastlands-Norge.....	2 620,0	1,1	1,0	1,7	2,4
Andre nøkkeltall:					
Sysselsetting, personer.....		0,3	0,2	0,7	1,1
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå)		4,4	4,7	4,6	4,3
Arbeidsledighetsrate, registrert.....		3,0	3,1	3,1	3,0
Årslønnsvekst.....		2,8	2,4	2,7	3,0
Konsumprisvekst (KPI).....		2,1	3,4	2,0	1,9
Vekst i KPI-JAE		2,7	3,0	2,1	2,0
Råoljepris, kroner pr. fat ³		430	371	425	447
Tremåneders pengemarkedsrente, pst ⁴		1,3	1,1	1,0	1,0
Importveid kursindeks, årlig vekst i pst. ⁵		9,4	2,8	0,1	1,0

¹ Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser.

² Utenom lagerendring.

³ Nivå i løpende priser.

⁴ Beregningsmessig forutsetning basert på terminpriser i september.

⁵ Positivt tall angir svakere krone.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Nøkkeltall i budsjettet for 2017

Regjeringen fører en ansvarlig økonomisk politikk basert på handlingsregelen for bruk av oljeinntekter. Bruken av oljepenger vris i retning av investeringer i kunnskap og infrastruktur, samt skattelettelse som fremmer vekst.

Budsjettet for 2017 har følgende hovedtrekk:

- Et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 225,6 milliarder kroner. Det oljekorrigerte underskuddet anslås til 259,5 milliarder kroner. Forskjellen skyldes at skatte- og avgiftsinntektene er forholdsvis lave som følge av tilbakeslaget i norsk økonomi.
- Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet tilsvarende 7,9 prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge. Det er 0,4 prosentpoeng høyere enn i 2016. Målt i faste 2017-priser øker bruken av oljepenger med 15,1 milliarder kroner fra 2016 til 2017.
- Bruken av oljeinntekter utgjør 3,0 prosent av anslått kapital i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til 2017, mot 2,8 prosent i 2016. Avstanden opp til 4-prosentbanen anslås til 71,2 milliarder kroner.
- En reell, underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter på 1,7 prosent, eller drøyt 20 milliarder kroner. Den nominelle utgiftsveksten anslås til 4,1 prosent.
- En reell vekst i kommunenes samlede inntekter fra 2016 til 2017 på 3,4 milliarder kroner. Kommunenes frie inntekter øker reelt med 4,1 milliarder kroner.

Hovedtallene i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond framgår av tabell 1.

Tabell 1 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond. Mrd. kroner

	Regnskap		Anslag	
	2014	2015	2016	2017
Totale inntekter	1 278,8	1 227,4	1 158,1	1 179,9
Inntekter fra petroleumsvirksomhet.....	347,0	247,2	152,5	163,8
Skatter og avgifter	176,2	110,2	57,9	59,2
Andre petroleumsinntekter	170,9	137,1	94,6	104,6
Inntekter utenom petroleumsinntekter	931,7	980,2	1 005,5	1 016,1
Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	868,2	892,6	913,2	935,1
Andre inntekter.....	63,6	87,6	92,4	81,0
Totale utgifter	1 127,1	1 194,5	1 253,8	1 301,1
Utgifter til petroleumsvirksomhet.....	35,4	29,0	28,0	25,5
Utgifter utenom petroleumsvirksomhet.....	1 091,7	1 165,5	1 225,8	1 275,6
Overskudd på statsbudsjettet før overføring til				
Statens pensjonsfond utland.....	151,7	32,9	-95,7	-121,2
- Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	311,7	218,3	124,5	138,3
= Oljekorrigert overskudd.....	-160,0	-185,3	-220,2	-259,5
+ Overført fra Statens pensjonsfond utland	156,2	186,1	220,2	259,5
= Overskudd på statsbudsjettet	-3,8	0,8	0,0	0,0
+ Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland.....	155,5	32,2	-95,7	-121,2
+ Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond ¹	160,1	192,0	204,1	207,5
= Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond	311,7	225,0	108,4	86,3
Memo:				
Markedsverdien av Statens pensjonsfond utland ²	6 431	7 461	7 420	7 671
Markedsverdien av Statens pensjonsfond ²	6 616	7 659	7 621	7 886
Folketrygdens forpliktelser til alderspensjoner ^{2,3}	7 613	7 700	7 955	8 242

¹ Inneholder ikke kursgevinster eller -tap.

² Ved utgangen av året.

³ Nåverdien av allerede opptjente rettigheter til framtidige alderspensjoner i folketrygden. Det er lagt til grunn en nettorente på 1 pst.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

DET KONGELIGE FINANSDEPARTEMENT

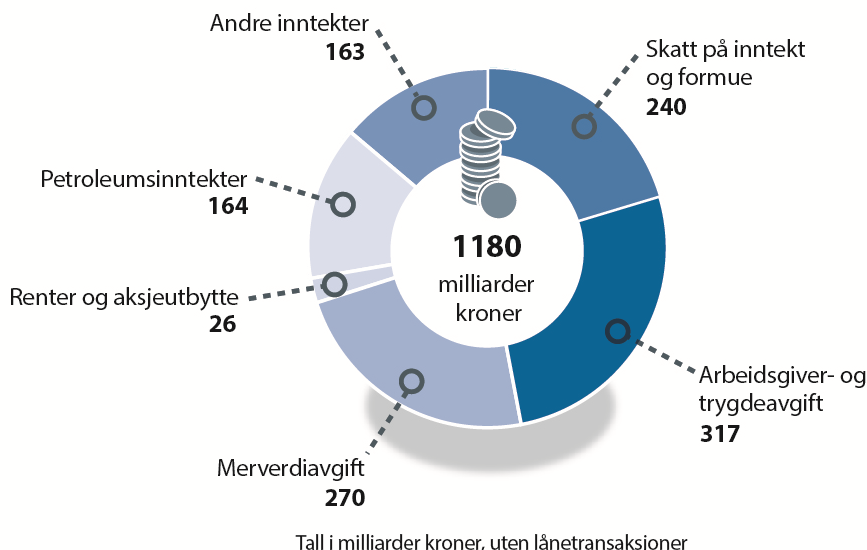
Faktaark

Statens inntekter og utgifter

I 2017 er statens samlede inntekter beregnet til 1 180 milliarder kroner, og samlede utgifter til 1 301 milliarder kroner. Lånetransaksjoner er ikke medregnet i tallene. Holdes også petroleumsvirksomheten utenom, er inntektene 1 016 milliarder kroner og utgiftene 1 276 milliarder kroner.

Statens samlede inntekter fra petroleumsvirksomheten er anslått til 164 milliarder kroner i 2017. Utgiftene til petroleumsvirksomheten er anslått til 26 milliarder kroner. Forskjellen mellom inntekter og utgifter gir en netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten på 138 milliarder kroner, som i sin helhet overføres til Statens pensjonsfond utland. Utenom lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten har statsbudsjettet et underskudd på 260 milliarder kroner. Dette oljekorrigerede underskuddet¹ dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond utland.

Figur 1. *Inntektene på statsbudsjettet, utenom lånetransaksjoner*

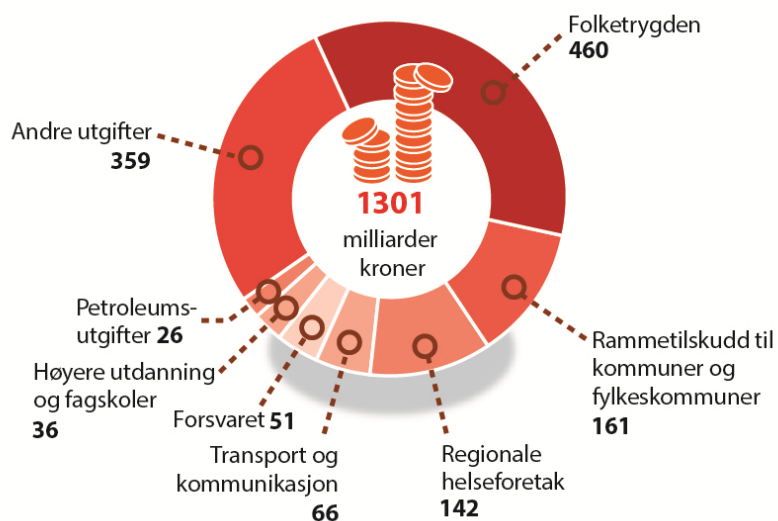

¹ Det *strukturelle*, oljekorrigerede underskuddet anslås til 226 mrd. kroner. I beregningen av det strukturelle underskuddet korrigeres det bl.a. for virkningene av økonomiske svingninger på skatter, avgifter, renter og ledighetstrygd.

De største inntektene er petroleumsinntekter, arbeidsgiver- og trygdeavgift, skatt på formue og inntekt og merverdiavgift. Disse inntektene utgjør til sammen 84 prosent av statsbudsjettets inntekter i 2017, jf. figur 1. Andre store inntekter er særavgifter knyttet til blant annet kjøretøy, tobakk og alkohol, og renteinntekter og aksjeutbytte.

Utgiftene er fordelt på en rekke formål, og går til både drift, investeringer og overføringer. Figur 2 viser utvalgte store utgiftsområder.

Figur 2. Utgiftene på statsbudsjettet, utenom lånetransaksjoner

Tall i milliarder kroner, uten lånetransaksjoner

Blant de største utgiftsområdene er ytelser fra folketrygden, blant annet pensjoner, sykepenger, dagpenger, foreldrepenger og enkelte helsestønader, og rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner. Andre store utgiftsområder er overføringer til regionale helseforetak og utgifter innen samferdselssektoren, forsvarssektoren og utdanningssektoren.

Tabellen nedenfor viser en mer detaljert oversikt over inntektene og utgiftene i regjeringens budsjettforslag for 2017. Beløpene i tabellen inkluderer ikke lånetransaksjoner eller petroleumsvirksomheten. Det vises til Prop. 1 S (2016–2017) for en nærmere omtale av statens inntekter og utgifter.

Tabell. Statsbudsjettets inntekter og utgifter i 2017, utenom lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten (milliarder kroner)

Statsbudsjettets inntekter (utenom petroleum)		1 016,1
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge		935,1
<i>Skatt på formue og inntekt</i>	239,8	
<i>Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift</i>	316,6	
<i>Merverdiavgift</i>	270,3	
<i>Avgifter på tobakk og alkohol</i>	20,8	
<i>Avgift på bil, bensin mv.</i>	44,9	
<i>Elektrisitetsavgift</i>	10,5	
<i>Tollinntekter</i>	3,3	
<i>Andre avgifter</i>	28,9	
Renter og aksjeutbytte		25,9
Inntekter av statens forretningsdrift		2,5
Andre inntekter		52,5
Statsbudsjettets utgifter (utenom petroleum)		1 275,6
Sum folketrygden		460,3
<i>Alderspensjon</i>	214,9	
<i>Sykepenger</i>	41,1	
<i>Øvrige sosiale formål</i>	134,6	
<i>Helsetjenester</i>	31,5	
<i>Foreldrepenger</i>	20,8	
<i>Arbeidsliv</i>	17,4	
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner		161,1
Regionale helseforetak		141,5
Transport og kommunikasjon		66,3
Forsvaret		50,9
Høyere utdanning og fagskoler		36,5
Offisiell utviklingshjelp ¹		32,7
Politi og påtalemyndighet		19,1
Barnetrygd og kontantstøtte		16,7
Jordbruksavtalen		14,6
Renter på statsgjeld		11,6
Andre utgifter		264,3
Oljekorrigert overskudd		-259,5

1. Den ODA-godkjente offisielle utviklingshjelpen inkluderer i tillegg midler til Norfund (grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland), samt Riksrevisjonens bistandsutgifter og utgifter til merverdiavgift til bistandsformål (som budsjetteres under Finansdepartementet).

DET KONGELIGE FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Finansskatt

I tråd med skatteforliket på Stortinget foreslår regjeringen å innføre en finansskatt fra 2017. Skatten må sees i lys av at finansiell tjenesteyting er unntatt fra merverdiavgift. Regjeringen foreslår en enkel form for finansskatt med to elementer. For det første innføres en ekstraskatt på lønnsgrunnlaget i finanssektoren på 5 prosent. For det andre videreføres overskuddsbeskatningen i sektoren på 2016-nivå.

Bakgrunn

Finansiell tjenesteyting er unntatt fra merverdiavgift. Dette bryter med nøytralitetsprinsippet som ligger bak utformingen av merverdiavgiften. Både Finanskriseutvalget (NOU 2011: 1) og Skatteutvalget (NOU 2014: 13) pekte i sine utredninger på de uheldige økonomiske virkningene av merverdiavgiftsunntaket i finansiell sektor. Skatteutgiften ved dette unntaket er på usikkert grunnlag anslått til nesten 9 milliarder kroner i 2016. Formålet med finansskatten er delvis å bøte på svakhetene ved merverdiavgiftsunntaket. Eksempler på dette er vridninger i produksjon og forbruk mot finansielle tjenester, og insentiv til egenproduksjon i finansforetak. Stortinget har forutsatt at finansskatten skal innføres fra 2017, og den foreslåtte utformingen gjør det mulig.

Skattesubjekter

Finansskatten skal betales av selskaper som driver aktivitet innenfor finansierings- og forsikringsområdet. Regjeringen foreslår at definisjonen av hva som anses som aktivitet innenfor finansierings- og forsikringsområdet følger SSBs standard for næringsgruppering (næringshovedområde K). Dette favner i stor grad de tjenester som er unntatt fra merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 3-6. En slik avgrensning blir allerede benyttet overfor finanssektoren ved registrering i Enhetsregisteret. Avgrensningen blir også brukt i eksisterende regelverk for sektorunntakene i den differensierte arbeidsgiveravgiften.

I utgangspunktet skal alle selskap med ansatte som driver aktivitet innenfor finansierings- og forsikringsområdet betale finansskatt. Regjeringen foreslår imidlertid to unntak, og en begrensning. For det første foreslår regjeringen et unntak fra skatteplikt for selskaper hvor lønnskostnadene knyttet til foretakets finansielle aktiviteter er mindre enn 30 prosent av virksomhetens totale lønnskostnader. For det andre foreslår regjeringen et unntak fra skatteplikt for selskaper hvor lønnskostnadene

knyttet til finansiell, merverdiavgiftspliktig aktivitet overstiger 70 prosent av virksomhetens totale lønnskostnader. Virksomheter som driver ikke-økonomisk aktivitet i EØS-rettslig forstand, kan begrense skattegrunnlaget på finansskatten på lønn til den delen som knytter seg til eventuell økonomisk aktivitet.

Selskaper uten ansatte vil ikke omfattes av finansskatten, verken på lønn- eller overskuddsgrunnlaget.

Også statlige finansvirksomheter skal betale finansskatt. Enkelte statlige finansforetak kan imidlertid unnta deler av skattegrunnlaget fra skatteplikt etter begrensningen for virksomheter med ikke-økonomisk aktivitet.

Skattegrunnlag

Skattegrunnlaget for finansskatten på lønn er foreslått å være det samme som avgiftsgrunnlaget for beregning av arbeidsgiveravgift. Den ekstra skatten på overskudd inngår som en del av den alminnelige inntektsbeskatningen av selskap, men slik at skattesatsen for finansforetak beholdes uendret. Det vil si at de ikke omfattes av den foreslåtte nedgangen i skattesatsen på alminnelig inntekt.

Fastsetting og innkreving

Finansskatten på lønn følger egenfastsettingsordningen for arbeidsgiveravgift. Virksomheter med finansielle aktiviteter må selv vurdere om, og i hvilken grad, de er omfattet av finansskatten.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Den foreslåtte finansskatten på lønn og overskudd anslås å gi et proveny på om lag 2 250 millioner kroner påløpt og 1 790 millioner kroner bokført i 2017.

Finansskatten vil i første omgang redusere finanssektorens overskudd etter skatt. Det er rimelig å anta at finansskatten etter hvert helt eller delvis veltes over på kunder og ansatte.

Dagens merverdiavgiftsunntak for finansielle tjenester innebærer at finansforetak må betale merverdiavgift på sine anskaffelser. Det kan gjøre det bedriftsøkonomisk lønnsomt å produsere støttetjenester i egen regi framfor å kjøpe tjenestene av andre, selv om andre leverandører kan produsere dem mer effektivt. En finansskatt på lønn vil gjøre egenproduksjon mindre lønnsomt og dermed legge til rette for bedre utnyttelse av ressursene.

Det samlede skattetrykket for finansnæringen vil ikke bli vesentlig høyere i 2017 enn det var i 2013, da den generelle selskapsskattesatsen var 28 prosent.

Se Prop 1 LS (2016-2017) kapittel 6 for mer informasjon om forslaget.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Verdsettingsrabatt i formuesskatten

Regjeringen varslet i Skattemeldingen at den ville vurdere hvordan ytterligere formuesskattelettelser i større grad kan målrettes mot næringsrelatert kapital. Det ble vist til at formuesskatten kan være en belastning for norske eiere som er avhengige av norsk egenkapital for å få finansiert sine prosjekter. Det ble også vist til at den gjør det vanskeligere å holde virksomhet under norsk eierskap.

Som en del av forliket om skattereform har et flertall på Stortinget bedt regjeringen om å innføre en verdsettingsrabatt i formuesskatten på 20 prosent for aksjer og driftsmidler samt tilhørende gjeld (innen 2018). Regjeringen foreslår å innføre en rabatt på 10 prosent i 2017.

Regjeringen foreslår at rabatten skal omfatte aksjer, grunnfondsbevis, aksjeandelen av andeler i verdipapirfond, andeler i deltakerlignede selskap samt driftsmidler. En regel om verdsettingsrabatt på alle aksjer og driftsmidler uavhengig av eierskap vil medføre at det gis rabatt to ganger på de samme verdiene når et selskap eier aksjer i et annet selskap. Eier et selskap aksjer i andre selskap gjennom en eierkjede, vil det oppstå kjederabatt. Rabatten skal derfor bare omfatte eiendeler som den formuesskattepliktige eier direkte. Aksjer eid av aksjeselskaper eller andre foretak som ikke er formuesskattepliktige, er ikke omfattet.

Verdien av gjelden som tilordnes eiendelene som omfattes av rabatten, reduseres også med 10 prosent i 2017. Gjelden tilordnes de enkelte eiendelene ut fra hvor mye disse utgjør av samlet bruttoformue.

Næringseiendom er et driftsmiddel. Næringseiendom vil være omfattet av den nye rabatten på 10 prosent i 2017 som ifølge forliket vil øke til 20 prosent i 2018. Regjeringen ønsker imidlertid ikke å øke formuesverdiene for næringseiendommer midlertidig fra 80 prosent i 2016 til 90 prosent i 2017. Det foreslås derfor at både næringseiendom og sekundærbolig skal beholde dagens rabatt på 20 prosent i 2017. Dette oppnås ved å gi sekundærbolig og næringseiendom 11 prosent rabatt ved beregningen av *selskapets* formuesskattegrunnlag, som kommer i tillegg til rabatten på 10 prosent på aksjene. Når verdsettingsrabatten for aksjer økes til 20 prosent i 2018, kan rabatten ved formuesverdsetting av sekundærbolig og næringseiendom i selskap avvikles samtidig.

Sekundærbolig og næringseiendom eid direkte av formuesskattepliktige opprettholder også en rabatt på 20 prosent. Regjeringen foreslår videre å redusere verdsettingen av gjeld tilordnet sekundærbolig og næringseiendom eid av formuesskattepliktig skattyter med 20 prosent. Av administrative hensyn foreslås det ikke en egen rabatt for gjeld tilordnet sekundærbolig og næringseiendom i ikke-børsnotert selskap for 2017. Dette innebærer at gjeldsreduksjonen for sekundærbolig og næringseiendom i ikke-børsnoterte selskap for 2017 i realiteten bare blir ca. 9 prosent, i motsetning til 20 prosent for tilsvarende eiendommer eid av formuesskattepliktige skattytere. Denne forskjellen vil utjevnes fra 2018 når hele rabatten på 20 prosent for aksjer, driftsmidler og tilhørende gjeld er faset inn.

Det anslås at forslagene samlet sett vil redusere provenyet med om lag 500 millioner kroner påløpt og 400 millioner kroner bokført i 2017. Anslaget inkluderer en oppjustering av bunnfradraget i formuesskatten med om lag anslått formuesvekst til 1 480 000 kroner per skattyter.

Det foreslås at endringen av reglene for verdsetting av sekundærbolig og næringseiendom eid av unoterte aksjeselskap skal tre i kraft fra og med inntektsåret 2016, slik at den får virkning for aksjonærene for inntektsåret 2017. Øvrige endringer skal tre i kraft fra og med inntektsåret 2017.

Utgitt av:
Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

<http://www.regjeringen.no/fin>
<http://www.statsbudsjettet.no>

Omslagsillustrasjon: Anagram Design AS
Fotografier brukt i omslagsillustrasjon:
Thinkstock
Kåre M.Hansen, politiet
Ole-Sverre Haugli, forsvaret
Innovasjon Norge
Monica Kleivtun, Marine Harvest
Olav Heggø

Trykk:
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon - 10/2016

